

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2096

av **Maria Stockhaus (M)**

Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inför en kommande reviderad strategi för funktionshinderspolitiken göra en översyn av de delar av strategin som rör arbetsmarknad för att ge fler människor med funktionsnedsättning fler och snabbare möjligheter att komma in på arbetsmarknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Arbetslösheten är högre för personer med funktionsnedsättning än i övriga befolkningen. Det handlar här om var fjärde inskriven på Arbetsförmedlingen. Det innebär många förlösade mänskliga resurser och att många krafter och individer ställs utanför. Rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning måste bli verklighet genom en rad insatser för fler jobb. Ett sådant är offentliga arbetsgivare som föredömen. Idag är privata företag bättre på att anställa personer med funktionsnedsättning än den offentliga sektorn.

En förutsättning för att nå framgång i arbetet är att synen på människor med funktionsnedsättning förändras. Att detta värderingsskifte är angeläget visar också den diskriminering som möter personer med funktionsnedsättning på dagens arbetsmarknad. I utvärderingen av funktionshinderspolitiken 2011–2016 från Myndigheten för delaktighet som presenterades i juni 2016 redovisar man att bland personer med funktionsnedsättning är det 26 procent som svarar ja på fråga om man upplevt diskriminering eller negativa attityder på grund av funktionsnedsättningen.

Förändrade värderingar och en positiv syn på alla människors förmåga och vilja att delta är en förutsättning för att människor med funktionsnedsättning ska kunna få plats på arbetsmarknaden. Visst behövs det ibland särskilda åtgärder, särskilda projekt och även lönestöd. Det är samtidigt ofta en självklar utgångspunkt i den politiska debatten.

Men många som har en funktionsnedsättning kan med rätt stöd och en snabb och fungerande hjälpmedelsförsörjning och fungerande arbetsförmedling göra samma insatser i arbetslivet som andra utan att ha en nedsatt arbetsförmåga och dessutom göra det i arbeten utan några särskilda stöd. Om de får chansen! Det perspektivet måste också vara utgångspunkten för arbetsmarknadspolitiken.

Förutsättningen för att en arbetssökande med funktionsnedsättning ska erbjudas det stöd som krävs för att få ett jobb är idag att man har fått en kod för sin funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen har satt som mål att den genomsnittliga tiden från att man blir aktualiserad på förmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med cirka tio dagar per år under perioden 2011–2016.

Av utvärderingen av funktionshinderspolitiken framgår att det fortfarande tar lång tid att få en kod för sin funktionsnedsättning. Under 2015 var tiden i genomsnitt 232 dagar, en minskning med 38 dagar under perioden. Tiden varierar mellan olika grupper. Hos utrikesfödda är antalet dagar 350. Det finns också regionala skillnader.

Att förmedlingens eget mål därmed har uppnåtts innebär inte att man kan vara nöjd. Det tar fortfarande orimligt lång tid att få sin kod och därmed få rätt till förmedlingens stöd. Människors vilja att arbeta måste tas tillvara utan den orimliga väntan som idag drabbar många personer med funktionsnedsättning som vill och kan arbeta.

Att enbart fokusera på individens förutsättningar ger en skev bild av hur möjligheter till arbete kan skapas, och begränsar även förståelsen för i vilka avseenden förändringar kan behöva vidtas.

I Funkautredningen pekade man på den norska jobbstrategin som exempel på en mer relevant beskrivning av hinder för personer med funktionsnedsättning att få jobb. Diskrimineringsbarriären, kostnadsbarriären, produktivitetsbarriären och informations- och attitydbarriären ses där som fyra yttre faktorer som måste undanröjas för att skapa bättre förutsättningar för jobb. Med ett sådant synsätt blir inte problemen i huvudsak kopplade till den enskildes eventuella funktionsnedsättning utan till yttre hinder för jobb.

Vid sidan av att ha en mer positiv syn på människors förmågor behöver arbetsmarknadspolitiken förstärkas på en rad områden om sysselsättningsmålet ska kunna nås och sysselsättningsgraden hos personer med funktionsnedsättning ska kunna förbättras.

Utifrån förda resonemang bör riksdagen ge regeringen i uppdrag att inför en kommande reviderad strategi för funktionshinderspolitiken göra en översyn av de delar av strategin som rör arbetsmarknad för att ge fler människor med funktionsnedsättningar fler och snabbare möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

Maria Stockhaus (M)